T004 A HÀM IV 206-Kinh Tâm Uế-Phẩm Bô Đa Lợi

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

206. KINH TAÂM UEÁ1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät du hoùa taïi nöôùc Xaù-veä, trong röøng Thaéng, vöôøn Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo raèng: “Neáu Tyø-kheo hay Tyø-kheo-ni naøo khoâng nhoå saïch naêm thöù taïp ueá 2 trong taâm, khoâng côûi boû naêm söï troùi buoäc3 trong taâm, thì Tyø-kheo hay Tyø-kheo-ni ñoù ñöôïc noùi ñeán vôùi phaùp taát thoái. “Theá naøo laø khoâng nhoå saïch naêm thöù taïp ueá trong taâm? “ÔÛ ñaây coù moät haïng ngöôøi nghi ngôø Theá Toân, do döï, khoâng ngoä nhaäp, khoâng quyeát ñoaùn, khoâng tònh tín4. Neáu haïng ngöôøi naøo nghi ngôø Theá Toân, do döï, khoâng ngoä nhaäp, khoâng quyeát ñoaùn, khoâng tònh tín. Ñoù goïi laø khoâng nhoå saïch loaïi taâm taïp ueá thöù nhaát, nghóa laø ñoái vôùi Theá Toân5. Cuõng vaäy, ñoái vôùi Chaùnh phaùp, ñoái vôùi hoïc giôùi, ñoái vôùi giaùo huaán6, hoaëc ñoái vôùi nhöõng vò ñoàng phaïm haïnh, ñöôïc Theá Toân khen ngôïi maø saân nhueá, maï lî, laêng nhuïc, xuùc naõo, xaâm haïi, khoâng ngoä nhaäp, khoâng quyeát ñoaùn, khoâng tònh tín, ñoù laø loaïi taâm taïp ueá thöù naêm khoâng ñöôïc nhoå saïch, nghóa laø ñoái vôùi caùc vò ñoàng phaïm hanh. “Theá naøo laø khoâng côûi boû naêm söï troùi buoäc trong taâm? “ÔÛ ñaây coù moät haïng ngöôøi thaân chöa ly nhieãm, chöa ly duïc, chöa ly khaùt, chöa ly aùi. Neáu ai thaân chöa ly nhieãm, khoâng ly duïc, khoâng ly aùi, khoâng ly khaùt, ngöôøi aáy taâm khoâng thuù höôùng, khoâng tònh tín, khoâng an truï, khoâng thaéng giaûi7 trong noã löïc tinh taán8, vaø chuyeân caàn tónh toïa. Neáu ai coù taâm naøy, khoâng thuù höôùng, khoâng tònh tín, khoâng an truï, khoâng thaéng giaûi trong noã löïc tinh taán vaø chuyeân caàn tónh toïa ñoù goïi laø taâm phöôïc thöù nhaát, nghóa laø nôi thaân. “Laïi nöõa, neáu ai ñoái vôùi duïc maø khoâng ly nhieãm, khoâng ly duïc, khoâng ly aùi, khoâng ly khaùt, vò aáy taâm khoâng thuù höôùng, khoâng tònh tín, khoâng an truï, khoâng thaéng giaûi trong noã löïc tinh taán vaø chuyeân caàn tónh toïa. Neáu ai coù taâm naøy, khoâng thuù höôùng, khoâng tònh tín, khoâng an truï, khoâng thaéng giaûi trong noã löïc tinh taán vaø chuyeân caàn tónh toïa ñoù goïi laø taâm

1. Töông ñöông Paøli: M.16. Cetekhila-suttaö. Tham chieáu Taäp Dò Moân Luaän 12 (No.1536, Ñaïi 26 tr.416b- 19c: “Nguõ taâm taøi, vaø nguõ taâm phöôïc”.) 2. Ueá Taäp Dò Moân Luaän, sñd., nt.: Taøi coïc nhoïn. Paøli: khìla 3. Phöôïc xem cht. 1 treân. Paøli: cetasovinibandha. 4. Baát khai yù, baát giaûi yù, yù baát tónh Taäp dò (sñd., nt.): Baát ngoä nhaäp, voâ thaéng giaûi, voâ tònh tín, YÙ baát tónh yù khoâng oån ñònh, khoâng tin töôûng. Paøli: naødhimuccati na sampasìdati. 5. Taäp Dò (sñd., nt.): “Ñoái vôùi Ñaïi sö maø coïc nhoïn trong taâm chöa ñoaïn, chöa bieán tri.” 6. Giaùo Trong baûn Paøli, thöù ba, Saöghe kaíkhati, nghi ngôø Taêng, thöù tö, sikkhaøya kaíkhati, nghi ngôø hoïc giôùi. 7. Ñöôïc hieåu laø khoâng coù söï quyeát taâm. 8. Nguyeân Haùn: töï phöông tieän ñoaïn

phöôïc thöù hai, nghóa laø nôi duïc. “Laïi nöõa, coù moät haïng ngöôøi, ñoái vôùi ñieàu ñöôïc noùi töông öng vôùi Thaùnh nghóa, nhu nhuyeán, khoâng trieàn caùi maø nghi hoaëc, nghóa laø noùi veà giôùi, ñònh, giaûi thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán, noùi veà toån giaûm, noùi veà söï khoâng tuï hoäi, noùi veà söï thieáu duïc, noùi veà dieät, noùi veà tónh toïa noùi veà duyeân khôûi; nhöõng ñieàu nhö vaäy ñöôïc Tyø-kheo hay Sa-moân noùi, nhöng taâm khoâng thuù höôùng, khoâng tònh tín, khoâng an truï, khoâng thaéng giaûi trong noã löïc tinh taán vaø chuyeân caàn tónh toïa. Neáu ai coù taâm naøy, khoâng thuù höôùng, khoâng tònh tín, khoâng an truï, khoâng thaéng giaûi, khoâng tinh taán, khoâng tónh toïa, ñoù goïi laø loaïi taâm phöôïc thöù ba, nghóa laø ñoái vôùi thuyeát. “Laïi nöõa, thöôøng tuï hoäi chung vôùi ñaïo hay tuïc, naùo loaïn, kieâu xa, khoâng hoïc hoûi. Neáu ai thöôøng tuï hoäi chung vôùi ñaïo hay tuïc, naùo loaïn, kieâu xa, khoâng hoïc hoûi, ngöôøi aáy taâm khoâng thuù höôùng, khoâng tònh tín, khoâng an truï, khoâng thaéng giaûi trong noã löïc tinh caàn vaø chuyeân caàn tónh toïa. Neáu ai coù taâm naøy khoâng thuù höôùng, khoâng tònh tín, khoâng an truï, khoâng thaéng giaûi trong noã löïc tinh taán vaø chuyeân caàn tónh toïa, thì ñoù goïi laø loaïi taâm phöôïc thöù tö, nghóa laø ñoái vôùi söï tuï hoäi. “Laïi nöõa, vôùi moät ít sôû ñaéc maø nöûa ñöôøng döøng laïi khoâng mong caàu thaêng tieán. Neáu ai vôùi moät ít sôû ñaéc maø nöûa ñöôøng döøng laïi khoâng mong caàu thaêng tieán, ngöôøi ñaáy taâm khoâng thuù höôùng, khoâng tònh tín, khoâng an truï, khoâng thaéng giaûi trong noã löïc tinh taán, vaø chuyeân caàn tónh toïa. Neáu ai coù taâm naøy, khoâng thuù höôùng, khoâng tònh tín, khoâng an truï, khoâng thaéng giaûi trong noã löïc tinh taán, vaø chuyeân caàn tónh toïa, ñoù goïi laø taâm phöôïc thöù naêm, nghóa laø ñoái vôùi söï thaêng tieán. “Neáu Tyø-kheo hay Tyø-kheo-ni naøo khoâng nhoå saïch naêm thöù taïp ueá trong taâm, vaø kheùo côûi môû naêm thöù troùi buoäc trong taâm, thì Tyø-kheo hay Tyø-kheo-ni aáy ñöôïc noùi ñeán vôùi phaùp taát thoái vaäy. “Neáu Tyø-kheo hay Tyø-kheo-ni naøo kheùo nhoå saïch naêm thöù taïp ueá trong taâm, vaø kheùo côûi môû naêm thöù troùi buoäc trong taâm, Tyø-kheo hay Tyø-kheo-ni aáy ñöôïc noùi ñeán vôùi phaùp thanh tònh. “Theá naøo laø Tyø-kheo hay Tyø-kheo-ni kheùo nhoå saïch naêm thöù taïp ueá trong taâm? ÔÛ ñaây coù moät haïng ngöôøi khoâng nghi ngôø Theá Toân, khoâng do döï nhöng ngoä nhaäp, quyeát ñoaùn, tònh tín. Neáu ai khoâng nghi ngôø Theá Toân, khoâng do döï nhöng ngoä nhaäp, quyeát ñoaùn, tònh tín, ñoù laø haïng ngöôøi thöù nhaát vaäy, ñoái vôùi Chaùnh phaùp, ñoái vôùi hoïc giôùi, ñoái vôùi giaùo huaán. Hoaëc ñoái vôùi nhöõng vò ñoàng phaïm haïnh ñöôïc Theá Toân khen ngôïi maø khoâng saân nhueá, khoâng laêng nhuïc, khoâng xuùc naõo, khoâng saân haïi, coù ngoä nhaäp, quyeát ñoaùn, tònh tín. Ñoù goïi laø haïng ngöôøi thöù naêm kheùo nhoå saïch taïp ueá trong taâm, nghóa laø ñoái vôùi caùc vò ñoàng phaïm haïnh. “Theá naøo laø kheùo côûi môû naêm thöù troùi buoäc trong taâm? “ÔÛ ñaây coù moät haïng ngöôøi thaân ly nhieãm, ly duïc, ly aùi, ly khaùt. Neáu ai thaân ly nhieãm, ly duïc, ly aùi, ly khaùt, ngöôøi aáy coù taâm thuù höôùng, tònh tín, an truï, thaéng giaûi, noã löïc tinh taán, chuyeân caàn tónh toïa. Ñoù goïi laø haïng ngöôøi thöù nhaát kheùo côûi môû söï troùi buoäc trong taâm, nghóa laø ñoái vôùi thaân. “Laïi nöõa, ñoái vôùi duïc maø ly nhieãm, ly duïc, ly aùi, ly

khaùt. Neáu ai ñoái vôùi duïc maø ly nhieãm, ly duïc, ly aùi, ly khaùt, ngöôøi aáy coù taâm thuù höôùng, tònh tín, an truï, thaéng giaûi, noã löïc tinh taán, chuyeân caàn, tónh toïa. Ñoù laø haïng ngöôøi thöù hai kheùo côûi môû söï troùi buoäc trong taâm, töùc laø ñoái vôùi duïc vaäy.

“Laïi nöõa, coù moät haïng ngöôøi, ñoái vôùi nhöõng ñieàu ñöôïc thuyeát giaûng, töông öng vôùi Thaùnh nghóa, nhu nhuyeán, khoâng trieàn caùi, nghi hoaëc, nghóa laø noùi veà giôùi, ñònh, tueä, giaûi thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán, noùi veà toån giaûm, noùi veà söï khoâng tuï hoäi, noùi veà thieåu duïc, noùi veà tri tuùc, noùi veà ñoaïn tröø, noùi veà voâ duïc, noùi veà dieät, noùi veà tónh toïa, noùi veà duyeân khôûi, nhöõng ñieàu nhö vaäy ñöôïc thuyeát giaûng bôûi Sa-moân hay Tyø-kheo, maø ngöôøi aáy taâm thuù höôùng tònh tín, an truï, thaéng giaûi, noã löïc tinh taán, chuyeân caàn tónh toïa. Neáu ai coù taâm naøy, thuù höôùng, tònh tín, an truï, thaéng giaûi, noã löïc tinh taán, chuyeân caàn tónh toïa. Ñoù laø haïng ngöôøi thöù ba kheùo côûi môû söï troùi buoäc trong taâm, töùc laø ñoái vôùi thuyeát vaäy. “Laïi nöõa, khoâng thöôøng tuï hoäi vôùi ñaïo hay tuïc, khoâng naùo loaïn, khoâng kieâu xa, nhöng hoïc hoûi. Neáu ai khoâng thöôøng tuï hoäi vôùi ñaïo hay tuïc, khoâng naùo loaïn, khoâng kieâu xa, nhöng hoïc hoûi, ngöôøi aáy coù taâm thuù höôùng tònh tín, an truï, thaéng giaûi, noã löïc tinh taán, chuyeân caàn tónh toïa. Ñoù laø haïng ngöôøi thöù tö kheùo côûi môû söï troùi buoäc trong taâm, töùc laø ñoái vôùi söï khoâng tuï hoäi. “Laïi nöõa, vôùi moät ít sôû ñaéc maø nöûa ñöôøng khoâng döøng laïi, nhöng mong caàu thaêng tieán. Neáu ai vôùi moät ít sôû ñaéc maø nöûa ñöôøng khoâng döøng laïi nhöng mong caàu thaêng tieán, ngöôøi aáy taâm thuù höôùng, tònh tín, an truï, thaéng giaûi, noã löïc, tinh taán, chuyeân caàn tónh toïa. Ñoù goïi laø haïng ngöôøi thöù naêm kheùo côûi môû söï troùi buoäc trong taâm, töùc laø ñoái vôùi söï thaêng tieán vaäy. “Neáu Tyø-kheo hay Tyø-kheo-ni naøo kheùo nhoå saïch naêm thöù taïp ueá trong taâm kheùo côûi môû naêm thöù troùi buoäc trong taâm, Tyø-kheo hay Tyø-kheo-ni aáy ñöôïc noùi ñeán vôùi phaùp thanh tònh. Vò aáy an truï nôi möôøi chi naøy roài, laïi tu taäp theâm naêm phaùp. Theá naøo laø naêm? “Tu duïc, ñònh thaønh töïu ñoaïn nhö yù tuùc9, y treân vieãn ly, y treân voâ duïc, y dieät, y xaû, thuù höôùng phi phaåm. Tu tinh taán ñònh, taâm ñònh tö duy, thaønh töïu ñoaïn nhö yù tuùc, y treân vieãn ly, y treân voâ duïc, y dieät y xaû, thuù höôùng phi phaåm, vaø kham nhieäm laø thöù naêm. Vò aáy thaønh töïu kham nhieäm cho ñeán möôøi laêm phaùp naøy thaønh töïu töï thoï10, chaéc chaén ñaït ñeán tri, ñeán kieán, ñeán Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc, ñeán cöûa cam loà, caän truï Nieát-baøn. Ta noùi khoâng coù söï kieän khoâng ñi ñeán Nieát-baøn. “Cuõng nhö gaø sanh möôøi tröùng, hoaëc möôøi hai tröùng, luoân luoân aáp uû, luoân luoân söôûi aám, luoân luoân troâng chöøng. Giaû söû con gaø maùi aáy buoâng troâi, nhöng beân trong ñaõ coù gaø con noù seõ laáy chaân maø choïi, laáy moû maø moå voû tröùng, töï noù bình an chui ra. Noù laø con gaø con ñeä nhaát. Cuõng vaäy, Tyø-kheo thaønh töïu, kham nhieäm cho ñeán möôøi laêm phaùp naøy, töï thoï, chaéc chaén ñaït ñeán tri kieán, ñeán chaùnh ñaúng giaùc, ñeán cöûa cam loà, caän truï Nieát-baøn. Ta noùi, khoâng coù söï kieän khoâng ñi ñeán Nieát-baøn.” Phaät thuyeát nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

9. Duïc ñònh taâm thaønh töïu ñoaïn nhö yù tuùc
coù theå dö chöõ taâm, hoaëc noùi laø Duïc tam- ma-ñòa ñoaïn haønh (hay thaéng haønh) (thaønh töïu thaàn tuùc). Thaàn tuùc thöù nhaát xem kinh 86 treân. 10. Thaønh töïu töï thoï vôùi ñaày ñuû khaû naêng (?).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.